

GREGORIUS XIV.

P A P A CCXXXI.
ANNO CHRISTI MDXC.

Die V. Decembris anno MDXC. ad Summum Pontificatum electus est Nicolaus Sfondratus Patria Mediolanensis, antea Presbyter Cardinalis Tituli S. Ceciliae, cui Sacra Thiara imposita est die 8. Mensis ejusdem. Vixit Menses X. Dies X. temporibus Rodulphi II. Imperatoris. Creavit Cardinales quinque. Ex hac vita decessit die XV. Octobris, ejusque cadaver delatum est ad Basilicam Vaticanam, & reconditum in Sacello, quod a Gregorio XIII. qui illud erexit, Gregorianum appellatur. Vacavit Sedes dies XIV.

I.

Confirmatio Constitutionis Pii V. de non alienandis, & infundandis Terris, & locis S. R. E.

Hec Pii V. Constitutio est 53. Admonet Nos Tom. IV. Par. II. fol. 264. ubi tibi indicavi, ejus declarationes, & exte niones.

Eandem Constitutionem certo modo declarat etiam iste Gregorius in Consistorio secreto, sed eam declarationem rejecit Clemens VIII. ut infra in sua Constitut. Ad Romani.

GREGORIUS EPISCOPUS

SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, pro Pastoralis sibi divinitus injuncti muneris debito, inter ceteras, quas pro communi bono Christianae Reipublicae suscipit curas, etiam ad ea confirmanda, quae ad Statum Ecclesiasticum, & S. R. E. ditionem, etiam temporalem in primis tuendam, & conservandam, a Praedecessoribus suis non minus prudenter, ac sapienter, quam rite, & recte gesta, & constituta fuerunt incumbere solet, & quo firmius illa subsistant, & sanctius ab omnibus observentur, suae comprobationis, & muniminis partes libenter, ac mature adhibet, prout in Domino conspici salubriter expedire.

§. 1. Sane jam pridem fel. rec. Pius Papa V. Praedecessor noster tenoris subsecquentis literas edidit. *Omittitur insertio hujus Bullae, quia habes eam in Tom. IV. Par. II. fol. 264. Admonet.*

§. 2. Non igitur recol. mem. Gregorii XIII. ac Sixti V. Romanorum Pontificum similiter Praedecessorum nostrorum exempla, ac pium in tuendis S. R. E. juribus ze-lum imitantes, easdem literas, & in eis contenta quaecumque, ex certa nostra scientia, ac de Nobis a Deo attributa potestatis plenitudine, tenore praesentium approbamus, confirmamus, atque etiam innovamus, easque, & ea omnia inconcussa, ac validissima firmitatis robur perpetuis futuris temporibus obtinere, & a cunctis quos illa quomodolibet concernunt, inviolabiliter observari debere decernimus, praecipimus, atque mandamus.

Nulli ergo omnino hominum liceat &c. Si quis autem hoc, attentare &c.

Datum Romae apud S. Petrum, Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo nonagesimo, 14. Kalend. Januarii, Pontificatus nostri Anno I.

Exordium.

Pii V. Constitutio hic est indicata.

Confirmatio de qua in rubrica.

D. P. An. I. die 19. Dec.

Con-

Gregorius Decimusquartus An. I.

II.

Ex Regest. in Secr. Brev.

Confirmatio Erektionis Rotae Avenionensis cum restrictione facultatum Ordinariarum ad ipsam Civitatem Avenionensem, ejusque Territorium, & cum Taxa Spontularum Auditoribus pro causarum diversitate persolvendarum.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proccinium.

Vigilantis Pontificis praecipuum studium esse debet, ita eos, qui sub immediata Sedis Apostolicae defensione, & temporali dominio constituti esse noscuntur, in eorum justis petitionibus, & votis confovere, ut eisdem sine cujusque injuria per legitimos tramites Justitia ministretur, aliasque desuper opportunis remediis, prout rerum, & temporum, & personarum conditione pensata, commodius esse prospexerit, providere.

Rotae Avenionensis a Cardinalibus Arminiacis, & Bocconio creata.

§. 1. Dudum siquidem, sicut accepimus bo: me: Georgius Cardinalis de Armigniaco tunc similis me: Caroli Cardinalis Borbonii Sedis Apostolicae in Civitate nostra Avenionensis de latere Legati Collega, ex auctoritate se: re: Pii Papae IV. Praedecessoris nostri, ad hoc ut cause, quae Auditoribus Palatii Apostolici Avenionensis a Legatis, & Vice-Legatis committebantur, maturius, & consultius ex plurimorum judicio cognoscerentur, unam Rotam, seu Auditorium perpetuum, partim Ecclesiasticorum, partim Laicorum, quorum unus illorum Praeses esse deberet, sub Apostolica tamen Sedis beneplacito erexit, & instituit cum potestate omnes, & quascumque causas, tam spirituales, quam profanas, criminales, civiles, & mixtas in Civitate, & Comitatu nostro Venaisino ad utrumque forum mediate, vel immediate pertinentes, etiam per viam appellationis, aut alias, tunc, & pro tempore motas, & movendas eisdem Auditoribus, seu uni eorum commissas, & committendas summarie, simpliciter, & de plano sola veritate inspecta cum illorum dependentibus, emergentibus, annexis, & connexis, audien., cognoscen., deciden., ac sine debito terminan., ac in eis cum voto aliorum Auditorum, tunc praesentium, seu majoris partis eorum judicandi, pronuntiandi etiam diffinitive, aut alias prout causarum merita postularent, & requirerent jubendi, & mandandi, ac inhibendi, sententias quoque, tam diffinitivas, quam interlocutorias, decreta, & praecipua, & alias quascumque ordinationes a dicta Curia, seu Auditoribus emanatas, exequendi, & exequi mandandi, cum omnibus honoribus, praeminentiis, ac prerogativis, & dignitatibus debitis, cum hoc, quod dicti Auditores, & Praeses antequam eorum officia exercere inciperent, juramenta in forma solita praestarent de eorum officio fideliter exercendo. Et

successive idem Carolus Cardinalis Legatus habita de dicta Rotae erektione noticia, illam confirmavit, atque approbavit, ac quatenus opus esset, de novo etiam cum eisdem facultatibus erexit, & ordinavit.

§. 2. Postmodum vero pro felici ejusdem Rotae, & Auditorum regimine, & gubernatione praefatus Georgius Cardinalis regulamentum quoddam, ac nonnullas ordinationes, & Constitutiones per dictum, etiam Carolum Cardinalem postea confirmatas, tam circa dictorum Auditorum, quam etiam Advocatorum, & Procuratorum qualitates, mores, auctoritatem, & facultatem fecit, & edidit. Et inter alia ordinavit, quod dicta Rotae Praeses semper esset, & eo ipso esse intelligeretur Auditor Generalis domesticus ipsius Legati, quam partes adire possent pro habendo Justitiae complemento in causis, quae coram D. Legato tractarentur: voluitque, quod causa omnes dictis Auditoribus committerentur, & referrentur in Rotam, & de communi consensu, ac voto deciderentur, & quod dicti Auditores, in consilium intrare tenerentur omnibus, & singulis diebus, praeterquam in diebus festis in honorem Dei dicatis. Ac praeterea, quia in cartellis, & literis Justitiae, seu Justitiam concernentibus saepe Notariorum imperitia, aut forsitan dolo nonnullae clausulae insolite, & iniquae apponebantur, ac plures, & diversi errores committebantur, fuit per dictum Georgium Cardinalem ordinatum, quod Cartelli omnes, ac literae Justitiam concernentes, antequam Legato pro tempore existenti pro Signatura apponenda praesentarentur, praefatis Auditoribus, seu eorum alteri exhiberentur, qui illas, seu illas diligenter perlegere, & examinare tenerentur, & si quid in eis incivile, injustum, insolitum, aut impertinens reperirent, illud corrigerent, & e mendis expurgarent, ac correctae, & emendatae, aut alias legitime facta manu propria inscriberent, proque labore revisionis hujusmodi tria solida turonensia pro quolibet Cartello inter ipsos postea stipendiorum suorum loco dividenda accipere liceret, ac alias, prout latius in literis dictae erektionis, nec non in regulamento, decretis, ac ordinationibus praefatis, quas omnes hic, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro expressis haberi volumus, plenius dicitur contineri.

§. 3. Cum autem, sicut etiam accepimus ab eo tempore (assumptis ad hujusmodi judicandi munus peritis, ac eruditis viris) magnum dictum Tribunal accepit incrementum, ac nedum ex Apostolica Sedis auctoritate erectum, & institutum fuerit, sed dicta Apostolica Sede annuente, saltem tacite confirmatum, & approbatum propter varias Summorum Pontificum Praedecessorum nostrorum causarum commisiones, & delegationes dictis Auditoribus factas, extiterit, ac alias a fel. rec. Sixto Papa V. etiam Praedecessore nostro ad tollendos nonnullos abusus, qui in pauperum praesertim praedictum sub praetextu impunitatis, tam in dicta Rotae

Qui nonnullas etiam ab Auditoribus ejusdem Rotae observandas leges sanxerunt.

Sixtus V. eos quolibet criminis indicatus stare voluit, & decrevit.

Rote Auditorio, quam aliis dictae Civitatis Judicibus committentur, ratam in caeteris dictae Rote institutionem habente, motu ejus proprio mandatum fuit, quod Legati, & Vice-Legati pro tempore existentes curare, ac facere deberent, quod Praeses, ac Auditores causarum dicti Palatii nostri, prout etiam Vicegerens, & alii Magistratus deberent, & quilibet eorum teneretur, tertio quoque anno in ipsa Civitate de gestis, & administratis per eos eorum officio durante rationem reddere, & Sindicatum subire, illique stare coram Sindicatoribus per consilium dictae Civitatis deputandis, illoque durante a dicta Civitate recedere nequiverint.

Episcopus Bisignani Vice-Legatus Taxam Sportularum, ac eorum expensarum praescribit.

§.4. Novissime vero Venerabilis frater Dominicus Bisignani Episcopus Vice-Legatus Avenionensis, animadvertens in dicto Tribunali in Pauperum praesertim damnum, & detrimentum causas, etiam levissimas interdum agitari, quarum extimatio sumptus, qui tam pro informatione, seu Auditorum, quam etiam Sportularum, ac Notariorum mercede sunt, rei ipsius, de qua controversia existit, extimationem aequare, aut etiam superare sapissime consuevisset, nonnullas ordinationes, & reformationes, tam circa causarum in dicta Rota cognoscendarum modum, quam etiam circa sportulas, & aliorum Judicialium actuum taxationem, & moderationem fecerit, & ante omnia praesceperit, ut intra certum, tunc praefixum tempus Auditores ipsi eorum deputationem, & expressam approbationem, de qua tunc minime apparebat, a Sede Apostolica acciperent, & obtinerent.

Statu Comitatus Venaisini erectionem, Rote Avenionensis, utpote sibi praedictam imputantur a papa Sixto V.

§.5. Verum cum pro parte dilectorum filiorum trium Statuum Comitatus nostri Venaisini praetenderetur dictae Rote institutionem in praedictum privilegiorum dicti Comitatus a diversis Romanis Pontificibus Praedecessoribus nostris concessorum, minime confirmandam fore, neque equum esse, ut dicti Comitatus Incolae, Cives, & habitatores extra dictum Comitatum ad Civitatem praefatam pro levibus praesertim causis trahantur, cum ad sint in Comitatu ipso proprii Judices, a quibus Iustitiae complementum consequi possunt, & ideo pro parte dilectorum filiorum, tam Auditorum, quam trium Statuum Comitatus Venaisini praedictorum pridem eidem Sixto Praedecessori humiliter supplicatum extiterit, ut in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaretur.

Sixtus rem nonnullis Cardinalibus cognoscendam commisit.

§.6. Ipseque Sixtus Praedecessor negotium hoc re: me: Joanni Baptista tunc Sancti Marcelli Presbytero Cardinali, cui postea ad Apostolatus fastigium assumpto Urbani VII. nomen fuit, & Scipioni tituli Sancti Salvatoris in Lauro Lancellotto Presbytero, ac Benedicto Sanctae Mariae in Cosmedin Justiano Diacono S. R. E. Cardinalibus examinandum, cognoscendum, & pro eorum prudentia reformandum commiserit, ac juxta eorumdem Cardinalium relationem, & consilium, dictae Rote erectionem confirmaverit, ac alias reformaverit, desuperque literas expediri mandaverit, quae tamen, eodem ex hac vita crepto expediri minime potuerunt.

nem confirmaverit, ac alias reformaverit, desuperque literas expediri mandaverit, quae tamen, eodem ex hac vita crepto expediri minime potuerunt.

Gregorius PP. d. Rote erectionem, Constitutionem, neque confirmat.

§.7. Nunc autem eorumdem Auditorum, & trium statuum nomine Nobis quoque, qui divina favente clementia ad Apostolicam dignitatis culmen evecti fuimus humiliter supplicatum fuerit, ut in eisdem praemissis opportune providere de benignitate Apostolica pariter dignemur. Nos in hoc ipso nostri Pontificatus initio hoc unum maxime cupientes, ut subditorum nostrorum commodis apprime consulatur, eisque aequitatis, & Iustitiae complementum ministraretur, hujusmodi supplicationibus inclinati juxta eorumdem Cardinalium relationem, ac provisionem ab eodem Praedecessore factam, dictae Rote erectionem in Civitate nostra praedicta, ut praesertur factam, necnon praedictorum Auditorum deputationem, & assumptionem cum omnibus Statutis, Ordinationibus, Constitutionibus, & Reformationibus a primodictis Cardinalibus factis, prout hactenus observata fuerunt, ac cum omnibus oneribus, & honoribus, ac emolumentis etiam ex Cartellorum signatura provenientibus, quibus hucusque dicti Auditores quomodolibet uti fuerunt, quaeque hucusque perceperunt, ac omnibus inde fecerit Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo confirmamus, approbamus, plenumque Apostolicam firmitatis robur adjicimus, suppletes omnes, & singulos tam juris, quam facti defectus, si qui invenerint in eisdem; & nihilominus pro potiori cautela eandem Rotam in Civitate praedicta cum omnibus, & singulis facultatibus, ordinationibus, & emolumentis, salvis tamen iis, quae particulariter inferius disponenda, & reformanda duximus, de novo perpetuo erigimus, & instituiimus.

Quatenus tamen ordinarium jurisdictionem Auditoribus adhibuit, ita ut causas ex commissione tantum cognoscere possint. Cognoscere autem tantum valeant causas Civitatis, & Territorii Avenionensis.

§.8. Volumus autem, quod de caetero Auditores praefati nullam jurisdictionem ordinariam habere censeantur, aut praetendere possint, sed sint tantum Judices Commissarii, neque causam aliquam cognoscere possint, nisi vigore praecedentis commissionis.

§.9. Cognoscant autem causas omnes Civitatis, & Districtus Avenionensis, tam civiles, quam criminales, spirituales, prophanas, & mixtas ad forum dicti Legati, seu Vice-Legati pertinentes, prout hactenus a prima Rote erectione cognoscere consueverunt.

§.10. Quia vero Pauperum dispendiis occurrere, quantum in Nobis est, summo opere cupimus, ne partes ipsae pro sex Judicibus informandis expensis nimis graventur, decernimus, ne impofterum cause non excedentes summam, seu valorem, & extimationem 200. aureorum censeantur, & intelligantur esse Rotaes, sed Auditoribus ipsis committantur, vel etiam commissa esse censeantur singulis Auditoribus absque aliorum Auditorum participatione, easque soli per se ipsos, absque aliorum voto

voto cognoscere, & expedire debeant.

Quando cognosci ab Auditoribus possint cause Civitatis Comitatus Venaisini.

§.11. Ne vero passim cause Comitatus nostri Venaisini a propriis dicti Comitatus Judicibus avocentur, & subditi ipsi extra dictum Comitatum in maximum eorum dispendium trahantur, Mandamus, quod cause dicti Comitatus, quae alias ratione rei, vel cause, aut obligationis, seu qualitatis personarum ad Legati, seu Rote cognitionem minime pertinere dignoscuntur, coram Judicibus dicti Comitatus tam in prima, quam secunda, & tertia instantia cognoscantur, & terminentur, nisi utraque pars consentiat in Rota committi. Quod si altera pars dissentiat, tunc in prima instantia causa a Judice loci ordinario non avocetur, nisi ex magna, & urgenti causa, in secunda vero instantia, si causa dictam summam, seu valorem 200. aureorum excedat, & a Legato, seu Vice-Legato expedire judicatum fuerit, committi quidem possit in Rota, tamen Vice-Legatus discrete agat, ut quantum fieri possit, Judex secundae instantiae non defraudetur jure suo, & onere judicandi. In secunda vero instantia si causa dictam summam excedat, vel si Legatus, aut Vice-Legatus ita expedire judicaverit, committi debeat in Rota: utraque vero parte consentiente nulla rei, vel summae habita distributione in quacumque instantia in Rota committi, & cognosci possit.

Si quis tamen causa per Legatum, aut Vice-Legatum committenda sit, hinc Auditoribus committi debet.

In hoc casu unica tantum sufficit commissio.

Ab eis tamen cito debent expediri.

Modus Sportularum in causis primae instantiae.

§.12. Cum autem causa aliqua per Legatum, seu Vice-Legatum pro tempore existentem committenda fuerit, volumus, quod si civilis, siue criminalis causa hujusmodi existat, aut etiam mixta, necnon Beneficialis, ipsis dumtaxat Auditoribus, juxta praescriptum modum, & non alias committatur.

§.13. Ad tollendum autem multiplici-tatem commissionum, ac parcendum laboribus, & expensis litigantium, mandamus, unicam commissionem in qualibet causa, & instantia sufficere, causasque committi debere, aut etiam commissas cense-ri cum omnibus, & singulis incidentibus, dependentibus, ac alias emergentibus, usque ad sententiae prolationem.

§.14. Propter autem ipsis Auditoribus erit ne lites fiant pene immortales, sed illas quamprimum auditis tamen ipsarum partium juribus, & competentibus dilationibus praefixis mature simul, ac prope expediant. De caetero autem sententias prout in cedula non fuerant, aut si terminos praeservatis interdum habuerint, teneantur intra decem dies sententias ipsas subscribere, & in actis Notarii cause publicare, alioquin pronunciationes hujusmodi pro nullis, & circumductis habeantur.

§.15. Ut autem debitus modus Sportularum, ac alius ipsorum Auditorum emolumentis, & proventibus imponatur, firmis in caeteris remanentibus juribus, proventibus, ac salariis eorumdem Auditorum, quae hucusque juxta laudabilem consuetudinem, ac ipsius Rote foundationem exigere consueverunt, habita consideratione reformationis per dictum Dominicum Vice-Legatum. Rom. Tom. V. Par. I.

tum nuper facta: Praecipimus, & mandamus ne Auditores ipsi a partibus per se, vel per alios, quovis modo Sportularum nomine aliquid petere, vel exigere, sed nec a sponte dantibus ultra infra scriptam taxam aliquid accipere valeant, videlicet in causis civilibus pro definitiva sententia tantum in prima quidem instantia, quoties causa valorem, vel extimationem, aut summam viginti quinque scutorum non excedit, usque ad libras duas Turonen. a summa vero, seu extimatione scutorum 25. usque ad quinquaginta aureum unum: A quinquaginta usque ad centum aureum unum cum dimidio, a centum usque ad ducentum aureos tres, a ducentum usque ad quingentos aureos quinque, a quingentis usque ad mille aureos novem, a mille usque ad mille quingentos aureos duodecim, a mille quingentis usque ad duo milia aureos sexdecim, a duobus millibus usque ad tria milia, aureos tantum viginti quinque. Quod idem servetur in causis a dicta summa trium milium usque ad quacumque summam, nisi aliud Legatus, seu Vice-Legatus pro tempore existens arduitate cause, & Auditoris laboribus inspectis arbitrati fuerint.

Alia taxam Sportularum pro causis secundae instantiae.

§.16. In secundis vero, & aliis instantiis taxae praedictae addatur tertia pars illius, nec aliquid ultra non solum ipsis Auditoribus, sed nec etiam ipsorum familiaribus, vel consanguineis, aut aliis quibusvis personis directe, vel indirecte, quovis quaesito colore, vel ingenio praestari possit. Quae quidem Sportulae juxta taxam praedictam exigenda apud Notarium causa deponantur. Nec Auditoribus ullo modo consignare, aut tradere praesumat, nisi prius sententiae ipsae subscriptae, & Notario pro publicatione facien. consignatae fuerint.

Sportulae in causis criminalibus.

§.17. In causis vero Criminalibus pro definitiva sententia absolutoria, quoties pro qualitate delicti imponenda fuisset poena pecuniaria, Sportulae taxam civilium causarum non excedant, quoad si venisset imponenda poena corporalis, si quidem citra poenam mortis civilis, vel naturalis capiat aureos quinque. Si vero imponenda esset poena civilis, vel naturalis, habeat Judex aureos decem, nisi forte reus ita pauper sit, ut taxa ipsa nimia fortasse videatur, quia tunc, vel nihil omnino, aut aequitatis pensata ratione Judex accipere debebit, idemque in aliis describendis casibus observari volumus. Quod si reus principaliter de pluribus delictis inquisitus fuerit, Sportulae duplicentur. Si vero duo, vel tres correi fuerint, etiam quilibet in solidum juxta dictam taxam persolvat, siue separatim, siue conjunctim ipsorum cause cognoscantur. Quod si plures tribus rei fuerint, solvantur Sportulae dumtaxat, ac si tres fuissent. Pro examinatione autem testium ad defensam, quoties Judex interesse debebit, si quidem ratione delicti poena pecuniaria imponenda foret, Judex solidos sex tantum pro quolibet Teste accipere poterit, & non ultra: decem vero quoties poena corporalis citra mortem: duodecim vero si poena mortis veniret infligenda.

1591. *Isportale in sententia interlocutoria*

§.18. Pro sententiis vero interlocutoris in causis tam civilibus, quam criminalibus, ac mixtis, aut etiam Beneficiariis nihil omnino accipiant nisi pro decreto de relaxando carcerato facto Processu Fisci, quo casu unum tantum aureum pro quolibet reo capiet Auditor, nisi pauperes sint, quia tunc omnino gratis relaxandi erunt.

Pro accessu.

§.19. Cum vero contigerit Auditorem pro necessaria causa instructione ad locum differentie accedere, aut ad examinandum Testes ad partium instantiam, seu alia de causa necessaria, Auditor, qui accedit, si intra Civitatem, habeat pro dicto accessu medium aureum, si extra Civitatem in Territorio tamen ipsius, habeat aureum unum; Per Comitatum vero Venissimum si illuc contingat accedere, habeat aureos duos pro qualibet dieta sibi precipuos, & immunes ab omnibus expensis, & alimentis solvi consuetis: si vero extra dictum Comitatum, & Jurisdictionem nostram accedere necesse fuerit, habeat pro qualibet dieta aureos tres salvos, & immunes, nisi ex consuetudine, aut juxta antiquas taxas minus persolvi solitum sit, quia tunc tam pro accessu isto, quam aliis supradictis casibus, quod hactenus in usu fuerit, servari volumus, & mandamus.

Legatis, & Vice Legatis committitur observantia hujus Constitutionis, taxarum &c.

§.20. Caterum Legati, & Vice-Legati partes erunt diligenter animadvertere, & curare, ne Auditores ipsi, aut etiam Notarii predictas, aut alias honestas taxas transgrediantur, & ne in aliquo partes ipsas gravent, sed aqua lance omnibus Justitia sine forde, & avaritia aliqua administretur, praeludaturque, tam litigantibus ipsis, quam etiam Advocatis, & Procuratoribus, ac si opus sit etiam Judicibus, ac Notariis via, & occasio lites injustas sustinendi, defendendi, & immortales reddendi, superfluisque probationibus, & actis partes ipsas, praesertim pauperes, & miserabiles personas gravandi contumaces ipsos poenis etiam severis prout, opus fuerit, multando.

Clausula.

§.21. Decernentes praemissa ab omnibus ad quos spectat inviolabiliter observari debere, ac debite executioni etiam respectu causarum in dicto Rota Auditorio pendendum mandari, necnon irritum, & inane, quidquid secus super his a quoquam, quavis occasione, vel causa, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Contraria tolluntur.

§.22. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac ipsorum Auditorum Collegii, Comitatus, & Civitatis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, Indultis, facultatibus, & reformationibus eisdem Auditoribus, aut aliis quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus etiam si de illis earumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales mentio habenda foret, specialiter, & expresse, quatenus praesentibus nostris literis obviare, & contrariari apparuerit, derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides danda transumptis.

§.23. Ut autem praesentes nostrae litem

rae ad omnium, quorum, interest notitiam facilius perducantur, mandamus quatenus per Legatum, seu Vice-Legatum debite publicari debeant, ac facta publicatione ipsa, perinde omnes afficiant, acsi personaliter eis intimata forent.

Datum Romae apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 16. Februarii 1591. Pontificatus nostri Anno I.

Dat. die 16. Februarii 1591 An.I.

III.

Communicatio Privilegiatorum, quibus fruuntur Congregatio Regularium Theatinorum Congregationi Clericorum Regularium Minorum.

Istam Congregationem primo approbavit Sixtus V. ut supra in sua Const. CXXXVII. Saerae sol. 4. Quam Constitutionem confirmavit Gregorius XIV. Literis quibus initium est Ut ea, & quas nos ideo omisimus, quia edita legantur a Dominico Bando in Compendio Privilegiatorum, facultatum &c. hujusce Ordinis.

GREGORIUS PAPA XIV.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex personarum Ecclesiasticarum quarumlibet, praesertim Regularium vota, Religionis propagationem, & augmentum respicientia, ad exauditionis gratiam libenter admittit, prout conspicit in Domino salubriter expedire.

Exordium.

§.1. Sane pro parte dilectorum filiorum Presbyterorum, & Clericorum Congregationis Clericorum Regularium Minorum nuncupatorum, Nobis exhibita petitio continebat, quod cum ipsi cupiant pro illorum Congregationis augmento, ut ipsi in via Domini sub suavi Religionis jugo Deo dante plurimum proficere possint, omnia privilegia, gratias, facultates, tam spirituales, quam temporales, ac indulta Congregationi Presbyterorum Theatinorum nuncupatorum concessa, eorum Congregationi hujusmodi concedi, Nobis humiliter supplicari fecerunt, quatenus eorum desiderio hujusmodi annuere, aliasque in praemissis opportune providere de benignitate Apostolica dignaremur.

Petitio omnium privilegiorum alias concessorum Congregationi Presbyterorum, qui Theatini nuncupantur.

§.2. Nos igitur hujusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula privilegia, praerogativas, concessionem, facultates, exemptiones, immunitates, indulta, indulgentias, & peccatorum remissiones, ceterasque gratias spirituales, & temporales, ac tam conjunctim, quam divisim etiam per viam communicationis, vel extensionis, aut alias quomodolibet dictae Congregationi Presbyterorum Theatinorum nuncupatorum, illiusque Generali, aliisque Superioribus, Officialibus, Ministris, & personis, eorumque domibus Regularibus quibuscumque concessa, ac quibus dicta Congregatio Theatinorum, ejusque domus Regulares,

Concessio 6. titulis, eorumdem privilegiorum.

Jares, necnon Generales, Superiores, Officiales, Ministri, & aliae quaecumque illius persona, de jure, usu, consuetudine, privilegio, aut concessione Apostolica, vel alias quomodolibet etiam per viam communicationis, & extensionis utuntur, fruuntur, potiuntur, & gaudent, ac uti, frui, potiri, & gaudere possunt, & poterunt quomodolibet in futurum, eidem Congregationi Clericorum Minorum, illiusque domibus Regularibus, necnon Praeposito generali, aliisque Superioribus, Officialibus, Ministris, & aliis quibuscumque illius personis nunc, & pro tempore existentibus, Apostolica auctoritate tenore praesentium perpetuo concedimus, illaque omnia, & singula ad dictam Congregationem Clericorum Minorum, illiusque domos Regulares, necnon Praepositum generalem, Superiores, Officiales, Ministros, & personas praedictas, itaut dicta Congregatio Clericorum Minorum, ejusque Regulares domos, illorumque Generalis, Superiores, Officiales, Ministri, & persona nunc, & pro tempore existentes, praemissis omnibus, & singulis, aequae, & pariformiter, & sine aliqua differentia, uti, frui, potiri, & gaudere libere, & licite possint, perinde ac si singula praemissa illis specialiter, & expresse, ac principaliter, non autem ad instar concessa, & praesentibus expressa, ac de verbo ad verbum nihil penitus omisso inserta fuissent, auctoritate, & tenore praedictis extendimus, illaque omnia, & singula dictae Congregationi Clericorum Minorum, illiusque domibus regularibus, & personis praedictis communicamus.

Clausula praeservativa.

§.3. Decernentes praesentes literas de subreptionis, aut obreptionis vitio, seu intentionis nostrae, vel quovis alio defectu, notari, impugnari, aut alias quomodolibet infringi nullatenus unquam posse, sed illas semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, suasque plenarias, & integros effectus sortiri.

Clausula sublatz &c.

§.4. Sicque, & non aliter per quoscumque Judices quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, & causarum Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiti debere, irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatorie.

§.5. Non obstantibus nostrae de non concedendo, indulgentiis ad instar, ac quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicta Congregatione Theatinorum, etiam jramento, confirmatione, Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis dictae Congregationi Theatinorum, ejusque Superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis, in genere, vel in specie.

etiam Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolica potestate plenitudine, ac alias in contrarium praemissorum, quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis, quibus omnibus, illorum omnium tenores, acsi de verbo ad verbum infererentur, praesentibus pro sufficienter inferentibus, illis alias in suo robore permanens, harum ferie specialiter, & expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§.6. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Superioris dictae Congregationis Minorum subscriptis, & sigillo dictae Congregationis munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa.

Nulli ergo omnino hominum, &c. Si quis, &c.

D. P. An. I. 18. Februarii 1591.

Datum Romae apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 18. Februarii, millesimo quingentesimo nonagesimo primo, Pontificatus nostri Anno I.

IV.

Congregationi Concilii facultatem elargitur eos in utroque foro absolvendi, qui ad Sacros Ordines promoti fuerant cum Dimissoriis a sufficientem facultatem non habentibus obtentis, perceptosque Ecclesiasticorum Beneficiorum fructus eis condonandi.

Ex Regest. in Secret. h. e.

GREGORIUS PP. XIV.

Ad futuram rei memoriam.

UT securitati conscientiae illorum, qui cum Literis dimissoriis ab Abbatibus, Commendatariis, Cappellanis Regiis, & aliis quibuscumque minus sufficientem facultatem ad id habentibus obtentis Sacris Ordinibus, alias tamen rite, & bona fide initiati sunt, & eorum etiam, qui hujusmodi Literas concesserunt, opportunius, & facilius consulatur, auctoritate Apostolica, tenore praesentium Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Sacri Concilii Tridentini Interpretibus facultatem concedimus, quoscumque Clericos saeculares, vel regulares, qui cum hujusmodi Literis ad Sacros Ordines promoti sunt, & eos etiam, qui eisdem Literas concesserunt, dummodo in posterum abstineant, & injuncta illis pro modo culpa poenitentia salutari, a quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis censuris, & poenis in utroque foro absolvendi, ac poenas hujusmodi illis remittendi, & condonandi, nec non cum illis super irregularitate praemissorum occasione forsitan contracta, ita ut ea non obtante in susceptis alias tamen rite ordinibus, perinde ac si a propriis Episcopis, vel cum eorum Dimissoriis Literis illos suscepissent, ministrare, & ad

Facultas absolventi promotos cum literis obtentis a non habentibus sufficientem auctoritatem.

ulteriores etiam Sacros, & Presbyteratus Ordines ascendere, ac beneficia quacumque, & pensiones ecclesiasticas, si quas obtineant, vel si illis Canonici conferantur, vel assignentur, recipere, & retinere libere, & licite valeant dispensandi.

Fructusque ex Beneficiis Ecclesiasticis postea perceptis condonandi.

§.2. Insuper, ut tam eisdem supradictis, qui fructus ecclesiasticos ex suis beneficiis, vel pensionibus perceptos suos propterea non fecerunt, quam aliis personis ecclesiasticis, qui fidei professionem, quam juxta Concilii Tridentini decreta, & fel: recor: Pii Papae IV. Praedecessoris nostri constitutionem emittere tenebantur, non emisissent, fructus hujusmodi, propterea indebitè perceptos, condonandi, aliaque in praemissis omnibus faciendi, & exequendi, quae necessaria fore cognoverint, seu quomodolibet opportuna.

Derogat contrariis.

§.3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque.

Dat. die 22. Februarii 1591. An.I.

Datum Romae apud S. Petrum sub anno Piscatoris die 22. Febr. 1591. Pontificatus nostri Anno I.

V.

Moderatio duarum Constitutionum Sixti V. super receptione Novitiorum illegitimum ad Ordines Regulares,

GREGORIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Circumspecta Romani Pontificis providentia, ea quae rationabilibus causis, auctoritate Apostolica sancita fuerunt, ipsarum experientia suadente, ex aliis interdum non minus justis causis moderantur, & immutantur, prout in Domino conspicitur salubriter expedire.

Sixtus Quintus super forma recipiendi Religiosos cuas edidit Constitutiones.

§.1. Sane licet alias fel: rec: Sixtus Papa V. Praedecessor noster, nonnulla circa qualitates, modum, & formam admittendi Religiosos ad quoscumque Ordines, salubriter statuerit, prout in duabus desuper, prima videlicet sub datum sexto Kal. Decembris, Anno Tertio, & altera sub datum duodecimo Kalendas Novembris, Anno Quarto sui Pontificatus editis Constitutionibus latius continetur. Quia tamen usu comprobatum est, multa inventa fuisse impedimenta, propter quae ea, quae in praemissis statuta fuerunt, executioni mandari minime potuerunt. Unde quamplures literis, & pietate insignes viri, a sancto proposito Regularem ducendi vitam abducti, ac impediti, atque etiam alii diu cum maxima eorum laude in Religione versati ab illius dignitatibus, honoribus, praeraturis, cum non modico Religiosis, & Ordinum hujusmodi detrimento repulsi, & inhabiles penitus rediti fuerunt.

Quas hic Pedites ad ter-

§.2. Nos igitur ea quae docuit experien-

tia salubriter fuisse constituta, confirmare, quae vero moderatione aliqua indigere, moderari volentes, ac dictarum Constitutionum, & inde sequutorum quorumcumque tenores etiam veriores, praesentibus pro expressis habentes, habita cum Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus, super negociis, & consultationibus Regularium deputatis, matura deliberatione, de eorundem consilio praedictas Constitutiones in ea parte, qua cavetur, ne illegitimi ex certo inibi expresso damnato thoro, vel complexu, ad quacumque Religionem, neque ad habitum, aut professionem regulares, sed tantum ad habitum Conversorum, aut Famulorum, in Monasteriis aliisque locis Regularibus servitium admittantur, & si post dictam Constitutionem professionem emitterent, voluit illam nullius esse momenti. Et in altera parte, in qua illegitime genitos, etiam ante ipsas Constitutiones professos vigore privilegiorum, aut indultorum Apostolicorum, cuiusvis Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere, vel in specie concessorum, etiam ipsi per ingressum Religionis, vel per eisdem Superiores legitimatos, seu ad gradus, honores, & dignitates habitatos, seu integratos, ab honoribus, gradibus, & dignitatibus quibuscumque, tam antiquis, quam aliis privilegiis, literis Apostolicis, indultis, aut declarationibus non obstantibus, excludi, ac dispensationes quascumque, aut legitimaciones non suffragari, neque in futurum cum his, nisi a Sede Apostolica, privilegiis quibuscumque non obstantibus, dispensari posse voluit, auctoritate Apostolica tenore praesentium ad terminos juris reducimus, & moderamus, ac omnes dispensationes, & habilitationes, vigore privilegiorum, aut indultorum Apostolicorum, cuiusvis Ordini, Religioni, Monasterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus, in genere, vel in specie, ut praesertur, concessorum, quae tempore Constitutionum hujusmodi usu recepta, & non sub ullis aliis revocationibus comprehensa erant, per quoscumque eorum Superiores factas, in pristinum statum, & validitatem, in quibus ante ipsas Constitutiones existebant, restituimus, & reintegramus. Volentes, iisdem Constitutionibus non obstantibus, eos, qui quovis modo illegitimi procreati fuerint, ad habitum, & professionem regulares admitti posse, quemadmodum admitti poterant, si supradictae Constitutiones editae non fuissent.

minus juris reduct.

Quam r.dationem hic declarat.

§.3. Ita tamen, ut cum de recipiendis quomodocumque illegitime natis, ad habitum, & professionem Ordinum quorumcumque agatur, ii, ad quos hujusmodi receptio spectat, praeter alia, de quibus ex dictarum Constitutionum precepto circa quoscumque etiam legitimos disquirere debent, diligenter eorum vitam, & mores inquirant, & ita demum recipiant, si tamen bonam indolem, & virtutis specimen praesferant, ac tot eis merita suffragentur, ut

ut natalium suppleant defectum, eorumque receptio Religionis commodo, & utilitati profutura videatur. Et super hoc ipso ii, ad quos, ut dictum est, pertinet hujusmodi receptio, matura deliberatione habita, ita censuerint, & judicaverint, dummodo tamen filius illegitimus in Religione, in qua pater, sive ante, sive post natiuitatem dicti filii professus fuerit, ipso patre vivente non admittatur, quod expresse prohibemus.

Generalibus, vel Provincialibus Ordinibus, auctoritatem dispensandi illegitimos ad dignitates iuxta eorum privilegia usu recepta.

§.4. Volumus quoque, ac statuimus, licere Generali, aut Provinciali singulorum Ordinum, aut Congregationum, aut Hospitalium, ad quos dicta dispensatio spectat iuxta tenorem privilegiorum, & indultorum Apostolicorum eis concessorum, quae dummodo usu recepta, nec alias sub ullis revocationibus comprehensa sint, ut praesertur, in hac parte revalidamus, cum illegitimis, quos dictus Generalis, aut Provincialis, cum Generali, Provinciali, seu intermedio Capitulo, & non alias, suffragantibus meritis dignos judicaverint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare, ac dispensationes hujusmodi pro tempore ita factas, & inde sequuta quacumque, ut antea, valere, & tenere, perinde ac si supradictae Constitutiones non emanassent.

Superioribus Ordinum concedit Novitios praevia informatione ad Religionem recipere posse.

§.5. Caeterum cum acceperimus, nonnullarum Religionum, & Ordinum, praesertim Monachalium Monasteria ita instituta esse, ut in eis perpetua quadam filiatione constituatur; ideoque receptio Novitiorum in unoquoque Monasterio ad Superiorem Praelatum, & Capitulum ejusdem Monasterii tantum pertineat, quae etiam Monasteria ut plurimum inter se longe distant, nec Generalia, Provincialia, aut intermedia Capitula, nisi raro, celebrari solent. Ideo statuimus, ut Superiores illorum Monasteriorum de consensu sui Capituli, praehabita simul cum his, de quibus in unaquaque Religione, aut Monasterio, iuxta ejus Constitutiones recipiendus interrogari solet, aliqua informatione super his, quae in dictis Constitutionibus continentur, ad receptionem hujusmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad professionem admittatur, plenaria, & eo modo, prout in dictis Constitutionibus habetur, inquisitio fiat, quae postea ab his, a quibus in praedictis Monasteriis examinari solent, diligenter examine- tur, & approbetur, & demum omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes, quod Superiores praedicti, cum eorum Capitulo, aut ubi consuetudo non fuerit celebrandi Capitula, cum tribus, aut quatuor ad id in Generali Congregatione per vota secreta deputatis, servatis eorum regularibus institutis, ac supradictis omnibus, eandem in recipiendis Novitiis habeant auctoritatem, quae per dictas Constitutiones Provincialibus Capitulis est attributa.

Clausula sub- lara, &c.

§.6. Decernentes, sic & non aliter per quoscumque Judices, & Commissarios quavis auctoritate fungentes, etiam ejusdem Romanae Curiae Cardinales, & causarum

Palatii Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, ubique judicari, & diffiniri debere. Irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Clausula derogatorie.

§.7. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis aliis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, caeterisque contrariis quibuscumque. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, & sigillo alicujus Praelati, vel personae in dignitate Ecclesiastica constitutae obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensa. Nulli ergo, &c. Si quis, &c.

Datum Romae apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicae, millesimo quingentesimo nonagesimo primo. Idus Martii, Pontificatus nostri Anno I.

D. P. An. I. die 15. Martii 1591.

VI.

Damnatio Sponsionum, seu Excommiffarum, super vita, morte, & futura electione Summi Romani Pontificis, ac promotionibus S. R. E. Cardinalium.

De materia Cardinali. vide ad Const. LXXVI. Sixti V. Postquam. Tom. IV. Part. IV. fol. 279.

GREGORIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam.

Cogit Nos depravata miseri hujus saeculi corruptela, ut vel in ipso nostro Pontificatus ingressu severioribus poenis illorum coerceamus audaciam, qui caeca ducti cupiditate gravioribus peccatis divinam Majestatem laedere, ac Sacrosanctae Ecclesiae Dei mala, & scandala perniciose inferre non perhorrescunt. Qualia multa cum ingenti animi nostri dolore sensimus manare ex frequenti sponsionum illarum usu, quae Excommiffa vulgo dictae, super futura electione, aut vita, & morte Romani Pontificis, aut promotionibus Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinalium fieri consueverunt. Nam sive rem ipsam, quae nedum Ecclesiastica, sed, & Sacra, & mere spiritualis est, spectemus, profanatio quadam rei Sacrae, & sacrilegium quoddam inde propterea committi videtur, dum electionibus, & promotionibus Sacris, ac plane spiritualibus, fors pecuniarum immisceatur, & turpissimae nudationis genus cohæret, sive gravissima peccata earum occasione perpetrari solita, & detrimenta inde provenientia, sponsiones hujusmodi, quae super praedictis fiunt omnino damnandas, & prohiben-

Excommiffarum usus, multa mala maximaque damna parit.

bendas, atque a Christianorum commercio prorsus exterminandas arbitramur. Multi siquidem cupiditate, aut metu iacturæ pecuniarum illicitis modis, directe, vel indirecte per se, vel alium, electiones, seu promotiones impediunt, aut retardare conantur. Alii eligendorum, aut promovendorum honorem, & famam, & existimationem, impiis, falsis, ac prorsus iniquis detractionibus, aut diffamationibus lædere, ac dilacerare non erubescunt. Orationes vero, & vota, ac pias preces Christiani populi, quas eo potissimum tempore, summo devotionis fervore, ex intimo cordis affectu, ab universo fidelium cœtu Deo Omnipotenti offerri par esset, ut huiusmodi electionibus, ac promotionibus Spiritus Sanctus assisteret, non mediocriter hac de causa impediunt, perturbant, ac refrigerare necesse est, dum multi temporalibus lucris intenti, aut obliviscuntur, quæ Dei sunt, aut certe desiderant sæpenuero, & procurant, ut eligantur non ii, qui optimi sunt, sed ex quorum electione plurimum lucri se consequuturos animadvertunt. Nec desunt, qui innumerabiles fraudes, ac perniciosas mendacia, dolos, & fallacias comminiscuntur, dum sponsonum precia augere, aut imminuere, calide, & versute fatagunt. Nonnulli quoque manifesta iniustitia peccant, dum fere certorum, qui eligendi, aut promovendi sunt, conventiones, seu sponsones ineundo, ab aliis id ignorantibus pecunias per fraudem extorquent. Multi præterea, dum vana spe universum patrimonium suum in discrimen temere deducunt, repente, & ex improvise ad inopiam rediguntur, ex quo, & abominabiles contra Deum blasphemiae, & plurima scandala, & peccata atrociter consequuntur: quod autem deterius est, miseri quidam ad nefandas Demoniū invocationes, ad prohibita sortilegia, damnataque divini generis confugiunt, ut futura, si id fieri possit, prænoscendo, minori cum periculo, aut quemadmodum ipsi vana spe decepti sibi persuadent, certiori eventu sponsones ineant. Illud denique omnibus notissimum est, magnum hoc esse avaritiæ fomentum, & ex eo vehementem quæstus cupiditatem, quandoque etiam in Ecclesiasticis, ac Religiosis personis excitari.

Hic ideo Pontifex inhærens Constitutioni Phil. omnes exco-municat super vita, morte, aut creatione Summi Pontificis, vel promotione Cardinalium ubique prohibet.

§.1. Nos igitur, qui hoc præcipuum munus ad pastorem nostram sollicitudinem maxime pertinere existimamus, ut gregem Dominicum fidei nostræ creditum ab omni offensione, atque æternæ vitæ periculo securum, in viam salutis, divina favente gratia, dirigamus, pestiferi huius morbi contagionem, priusquam in communem fidelium perniciem latius serpat, quantum in Nobis est, tollere, necnon delicti, & scandali inde ut plurimum provenientis occasionem penitus, & ubique sub-movere cupientes, ac simul æquum censentes, ut in quo frequenter, & graviter peccatur, id ad tollendum scandali periculum generatim, & peræque omnibus indicatur, sel. record. Pii Pape Quarti Præ-

decessoris nostri, qui pariter hoc ipsum super futura Pontificis electione fieri prohibuit, vestigiis inhærentes, de tributa Nobis a Domino potestatis Apostolicæ plenitudine, hac nostra in perpetuum valitura Constitutione damnamus, & reprobamus omnes, & quascumque sponsones, promissiones, stipulationes, conventiones, aut pacta, Exco-municat vulgo dictas, quovis nomine, aut vocabulo appellatas. Quas, sive cedulas, ut ajunt, vel apochas, aut alio quocumque, publicæ, aut privatae scripturæ, aut Chirographi genere, vel per Menfariorum, aut Mercatorum libros, aut partitas, ut dicunt, seu verbo tantum data fide, aut facto deposito certa pecuniarum summa, vel cuiusvis alterius rei pretio extimabilis, aut alias quocummodo, vel sub quavis nominati, aut innominati contractus forma, aut conditione, in eventum vitæ, aut mortis, vel futuræ creationis Romani Pontificis, tam eo vivente, quam Apostolica Sede vacante, aut in eventum promotionum S. R. E. Cardinalium, posthac in quibusvis Christiani Orbis Regnis, Dominiis, Provinciis, Civitatibus, Terris, & locis, ubilibet gentium, aut locorum iniri quocumque contigerit, ipsosque contractus, sponsones, aut pacta, siquæ post hanc nostram prohibitionem inita fuerint, vel etiam antea, quarum tamen, vel quorum exitus adhuc expectatur, damnata prorsus, illicita, & invalida decernimus, & declaramus, illaque, ex nunc prout ex tunc, & contra, harum serie rescindimus, & annullamus, ac ne de cetero fiant districte interdici-mus, & prohibemus, Decernentes ex his tanquam damnatis, & reprobatis, etiam si juramento, quod pariter illicitum, & tanquam contra bonos mores præstitum nihil operari, in hoc casu declaramus, aut instrumento in forma Camera Apostolicæ, vel alias quomodolibet roborata fuerint, nullam prorsus obligationem oriri, nullamque actionem realem, aut personalem, aut iudicis officium in foro exteriori neque extra illud, nec etiam quo ad forum conscientie, provenire, neque exceptionem, aut aliud quodcumque jus cuiquam competere.

§.2. Quinimmo statuimus, & declaramus, ex prædictis damnatis sponsonibus nullum talium pecuniarum dominium, etiam si soluta, aut data, seu remissa, vel condonata hac de causa fuerint, cuiquam acquiri, sed quicquid pecuniarum, aut cuiusvis alterius rei, in contractus, seu sponsones huiusmodi deductum fuerit, sive datum, & acceptum, sive tantummodo promissum, vel ut præfertur condonatum, aut etiam ut ab aliis solvatur mandatum existat, eo ipso piis locis ejus Civitatis, aut Oppidi, ubi sponsones ipse inite, vel ubi primum detectæ fuerint, etiam si prius alibi inite sint, acquisitum censeatur, & ipsos contrahentes ad restitutionem, sive elargitionem eisdem piis locis in utroque foro teneri, & in foro exteriori ad id per Episcopum (cujus conscientiam super hoc oneramus)

Et quicquid in exco-municatæ fuerit, Pii locis applicat.

mus) opportunis juris, & facti remediis, etiam sub censuris, & poenis Ecclesiasticis, cogi, & compelli debere, & non solum Procuratoribus, seu Administratoribus, sed cuiuslibet personæ, actionem popularem nomine eorundem piorum locorum pro ip-sis pecuniis consequendis competere. Ita tamen, ut si plura loca pia in Oppido, seu Civitate huiusmodi existant, inter ipsa loca is præferatur, & pecunias integre lucretur, qui prior agere coeperit.

Quibus desuper transgredere aut concordare postea videtur.

§.3. Nec componere, transgredere, aut concordare cum ipsis delinquentibus, aut illis partem aliquam poenæ remittere, aut condonare quocummodo liceat, sed integre ab ipsis locis piis exigatur. Quod si de facto concordatum fuerit, tunc eo ipso concordia, compositio, aut transactio irrita sit, & nulla, & actio pro reliqua summa non exacta ad alia loca pia devoluta censeatur, donec poena prædicta integre, ab ipsis transgressoribus fuerit persoluta.

Ecclesiasticis que personis exco-municatæ ponam pri-vationis beneficiorum im-punit.

§.4. Personas vero Ecclesiasticas, siquæ forsitan, quod non credimus, tale aliquod pactum, aut sponsonem, contra hanc nostram prohibitionem inire præsumperint, tam sæculares, quam cuiusvis Ordinis, aut Militiæ regulares, cuiuscumque status, gradus, vel conditionis fuerint, etiam si Episcopali, Archiepiscopali, Primitiali, Patriarchali, aut alia quacumque, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalatus præfulgeant dignitate (præter prædictam, & alias in præfenti Constitutione contentas poenas) omnibus, & quibuscumque per eas obtentis beneficiis, cum cura, & sine cura, sæcularibus, & quorumvis Ordinum, aut Militiarum regularibus, ex tunc eo ipso per præfentes in utroque foro privamus, & privatas, ac ad illa, & quacumque in posterum obtinenda, perpetuo inhabiles, & incapaces declaramus, eaque omnia juxta præfentem Constitutionem ipso facto vacare, deque illis libere per Sedem Apostolicam, vel per ordinarios Collatores aliis provideri posse, ac etiam si alioquin nostra Sedes Apostolica, seu Rom. Pontificis tantum, dispositioni, ex quavis reservatione generali, etiam in corpore juris clausa, seu alias quomodolibet reservata, seu affecta fuerint, nihilominus per ordinarios Collatores, ad quos eisdem reservationibus, seu affectionibus Apostolicis cessantibus, pertineret, libere, & licite conferri, & de eis perinde ac si reservata, aut affecta non essent, disponi posse volumus, & declaramus.

Et tam enim quam alio-huic prohibitioni contra-ventibus, exco-municatæ poenam infligit.

§.5. Ulterius etiam in eos, qui talia pratrate, & huic nostre Constitutioni contravenire præsumperint, tam si prædictis, quæ hic pro expressis habeantur, quam si quibusvis mundanis etiam Ducibus, Regibus, Imperialibus dignitatibus fungantur, ac etiam in eosdem, vel alios, qui id in Terris, Locis, Civitatibus, ac Dominiis sibi subiectis, tacite, vel expresse fieri permiserint, eorumque Consiliarios, Magistratus, Potestates, Governatores, Præfectos, aut Locatenentes, eorumque singulos, qui pariter consensum, auxilium, consilium, vel

favorem in præmissis præstiterint, ac in quoscumque proxenetas, vel mediatores, excommunicationis sententiam per easdem præfentes ferimus, & promulgamus, eosque ipso facto, absque aliqua monitione, aut declaratione, seu iudicis decreto, aut ministerio, excommunicationis sententiam incurere volumus, a qua eorum nullus ab alio, quam a Romano Pontifice pro tempore existente, nisi in mortis articulo, & quo ad eos, qui pecunias, vel aliud quidpiam præmissorum occasione perceperint, etiam prævia restitutione integra pecuniarum ejusmodi occasione perceptarum, absolvi possit, aut debeat.

Clausula sublata, & decretum irritans.

§.6. Sicque in omnibus, & singulis superius expressis, per quoscumque Judices, ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac eisdem S. R. E. Cardinales, sublata eis, & eorum cuiuslibet, quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quavis causa, & instantia, iudicari, & definiendi debere. Irritum quoque, & inane decernimus, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quocirca universis locorum Ordinariis, ubilibet constitutis, per Apost. Scripta mandamus, ut præfentes literas in suis quisque Ecclesiis, Civitatibus, Diocesis, & locis ab omnibus inviolate observari curent. Et contra quoscumque præfentis Constitutionis transgressores ad declarationem censurarum, & poenarum huiusmodi procedant invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Clausula cō-trariorum derogatorie.

§.7. Non obstantibus quibusvis Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac Cancellariæ Apostolicæ regulis, necnon Regnorum, Provinciarum, Civitatum, Oppidorum, & Locorum, juramento, confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, etiam quantumvis longissimo tempore observatis, ac legibus etiam municipalibus, & pragmaticis, aliisque sanctionibus, privilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, quorumcumque tenorem existant, per quæ præfentibus non expressa, vel ad verbum non inserta, effectus earum impediri valeat, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Aut si aliquibus, communiter, vel divisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Forma, & effectus publicandæ huius Constitutionis.

§.8. Cæterum, ut præmissa, ac eadem præfentes literæ ad eorum, quorum interest, notitiam deducantur, nullusque possit aliquam illorum ignorantiam prætere, vel excusationem allegare, Volumus, ut eadem præfentes in Basilicæ Principis Apostolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apostolicæ valvis, & acie Campi Floræ, per aliquem ex Curforibus nostris affixæ, copia illarum ibi-